Efeseni

Biserica trăiește Evanghelia
și crește în har și adevăr

ghid devoțional pentru grupurile mici

EPISTOLA LUI PAVEL CĂTRE EFESENI

Biserica trăiește Evanghelia și crește în har și adevăr

Ghid devoţional pentru Grupurile Mici

BISERICA METANOIA ARAD

2020

Epistola lui Pavel către Efeseni

Ghid devoţional pentru Grupurile Mici

© Biserica Creştină Baptistă Metanoia Arad, 2020
Str. Tribunul Dobra Nr. 8, Arad
www.bisericametanoia.ro

Calendar de studiu Efeseni

Februarie – Mai 2020

Săptămâna	*Lecţia*	*Pasajul*
10-16 Februarie	1	Ef. 1:1-14
17-23 Februarie	2	Ef. 1:15-23
24 Febr. - 1 Martie	3	Ef. 2:1-10
2-8 Martie	4	Ef. 2:11-22
9-15 Martie	–	–
16-22 Martie	5	Ef. 3:1-13
23-29 Martie	6	Ef. 3:14-21
30 Mar. - 5 Apr.	7	Ef. 4:1-16
6-12 Aprilie	–	Floriile
13-19 Aprilie	–	Învierea Domnului Isus
20-26 Aprilie	8	Ef. 4:17-24
27 Apr. - 3 Mai	9	Ef. 4:25-5:21
4-10 Mai	10	Ef. 5:21-33
11-17 Mai	11	Ef. 6:1-4
18-24 Mai	12	Ef. 6:5-9
25-31 Mai	13	Ef. 10-24

LECȚIA 1

Efeseni 1:1-14

Prin credința în Isus Hristos, noi suntem un popor sfânt, binecuvântat de Dumnezeu cu o viață nouă, spre slava Lui!

I. Explicarea textului:

Introducerea epistolei (Cap. 1:1-2) se încadrează în tiparul scrierilor pauline și urmărește să transmită trei lucruri: numele autorului, numele destinatarilor și cuvintele de salut. Pavel leagă de numele lui apostolia pe care a primit-o ca urmare a inițiativei divine – prin „voia lui Dumnezeu", ceea ce arată autoritatea pe care el o are în biserică.

Comunitatea căreia el i se adresează este identificată prin două elemente: „sfinții care sunt în Efes" și „credincioșii în Hristos Isus". Prin cuvântul „sfinții", apostolul Pavel face o referire directă la poporul lui Dumnezeu din Vechiul Testament care fusese chemat să fie un popor „pus deoparte" pentru Dumnezeu prin care El să binecuvânteze toate națiunile pământului. Dar acum, acest popor sfânt este reprezentat de „credincioșii în Isus Hristos", adică de cei care au auzit cuvântul adevărului și au crezut „în El". Dacă odinioară binecuvântările lui Dumnezeu au fost revărsate peste cei ce erau în poporul Israel, acum binecuvântările lui Dumnezeu sunt revărsate peste cei care sunt „în Hristos".

Salutul lui Pavel („har și pace" – două concepte la care autorul revine deseori pe parcursul epistolei) exprimă dorința apostolului pentru credincioși de a experimenta din nou harul lui Dumnezeu și pacea în Isus Hristos.

În original, paragraful de la 1:3-14 este o singură fraza, care reprezintă o izbucnire într-o rugăciune de laudă la adresa lui Dumnezeu (în stilul tipic evreiesc al rugăciunilor din Vechiul Testament).

Această rugăciune de laudă (doxologie) are menirea de a celebra măreția și profunzimea lucrării lui Dumnezeu în viața sfinților și credincioșilor în Isus Hristos. Expresia **în Hristos** apare de nouă ori în versetele 1-14 (cu formele implicite) și descrie sfera existenței în care cei sfinți și credincioși, deși sunt „în Efes" (unde experimentează realitatea pământească cu toate influențele ei), au parte de o multitudine de binecuvântări spirituale pentru a trăi o viață nouă spre gloria lui Dumnezeu.

Toate aceste binecuvântări sunt enumerate de către Pavel foarte elocvent și în fiecare dintre ele este subliniată inițiativa lui Dumnezeu manifestată în Hristos. Astfel, **„în Hristos"** Dumnezeu ne-a ales să fim sfinți și ne-a rânduit să fim înfiați după plăcerea voii Sale; Dumnezeu ne-a oferit răscumpărarea și iertarea păcatelor prin sângele lui Hristos, prin care am primit bogățiile harului Său; Dumnezeu a binevoit să ne descopere o taină legată de planul Lui prin care toată creația este unită în Hristos; Dumnezeu ne-a făcut moștenitori spre gloria Lui.

Înspre finalul rugăciunii, apostolul Pavel face referire la faptul că planul lui Dumnezeu este și pentru „noi" și pentru „voi". Această precizare indică faptul că oameni din toate neamurile pământului au parte de „moștenirea" lui Dumnezeu și sunt câștigați de Dumnezeu în Isus Hristos. Răscumpărarea este posibilă pentru cei care aud cuvântul adevărului (Vestea Bună a salvării), cred în Isus Hristos și sunt pecetluiți cu Duhul Sfânt al lui Dumnezeu.

Trebuie să observăm că binecuvântările lăsate de Dumnezeu sunt lucrarea Trinității:

- Dumnezeu Tatăl este atât inițiatorul mântuirii noastre cât și scopul ei. Harul Lui este cel care modelează trecutul, prezentul și viitorul. Scopul ultim este acela ca El să fie glorificat.
- Isus Hristos, mediatorul și „sfera" binecuvântărilor divine, are ca și obiectiv gloria Tatălui.
- Duhul Sfânt oferă pecetluirea și garanția moștenirii oferite de Dumnezeu și promise de El.

Bogăția de termeni și concepte pe care le regăsim în această rugăciune (alegerea, rânduirea, înfierea, răscumpărarea, moștenirea) sunt enumerate de autor, fără ca el să ofere prea multe explicații. El le prezintă, aproape pe nerăsuflate și astfel ne stârnește admirația și venerația față de lucrarea tainică și cuprinzătoare a lui Dumnezeu desfășurată în Domnul nostru Isus Hristos, prin Duhul Sfânt, spre gloria Lui!

II. Meditare asupra textului (timp personal):

1. Prin credința în Isus Hristos și tu ești parte a unui nou popor sfințit de Dumnezeu și binecuvântat cu o viață nouă spre slava Lui. Astăzi, ești chemat să trăiești această viață prin credința în Isus Hristos, fiind parte a poporului sfânt al lui Dumnezeu, pentru a aduce glorie Lui! Analizează-ți viața ta de sfințenie, de credință! Îi aduci glorie lui Dumnezeu?

_____

_____

_____

2. Roagă-te în dreptul tău rugăciunea lui Pavel, formulând la persoana întâi singular paragraful de la 1:3-14!

_____

_____

_____

3. Citește încă o dată 1:13,14! Atunci când ai auzit cuvântul adevărului și ai crezut în El, ai fost pecetluit cu Duhul Sfânt. Prezența Lui în viața ta este garanția că Dumnezeu te-a răscumpărat și pe tine, pentru slava Lui! Lucrarea Lui nu s-a încheiat încă în viața ta! Prin cuvântul adevărului și prin Duhul Sfânt, Dumnezeu este lângă tine! Lasă-l să-ți vorbească legat de problemele și frământările din viața ta.

_____

_____

_____

III. Discuții în grup/aplicații:

1. Epistola aceasta ni se adresează și nouă, sfinții care sunt în Metanoia și credincioși în Isus Cristos. Sfințenia și credința în Isus Cristos stabilesc coordonatele între care funcționează biserica lui Cristos. Având în vedere aceste două coordonate, ce crezi că ne lipsește, sau unde suntem deficitari? Încearcă să fi cât mai concret!

_____

_____

_____

2. Sintagma „în Efes” exprimă realitatea pământească (cu toate influențele ei) în care ne trăim viața! Cum putem, ca și Biserică, să facem vizibilă „sfințenia” și „credința” noastră în *Efesul* în care noi trăim?

_____

_____

_____

3. Rostiți împreună ca și grup această rugăciune de laudă (v. 3-14), binecuvântând pe Dumnezeu pentru binecuvântările Lui, în Isus Hristos!

_____

_____

_____

NOTIȚE

LECȚIA 2

Efeseni 2:15-23

Credincioșii trebuie să crească în cunoașterea lui Dumnezeu și în experimentarea puterii Lui nemărginite

Explicarea textului:

Pe parcursul epistolei către Efeseni, în timp ce prezintă lucrările minunate pe care Dumnezeu le face pentru cei aleși, precum și măreața moștenire spirituală pe care credincioșii o au în Cristos, apostolul Pavel se oprește din când în când pentru a izbucni în rugăciuni de mulțumire și adorare la adresa lui Dumnezeu (vezi cap. 1:3-14 sau cap. 3:14-21). Și în acest paragraf (v. 15-23), Pavel îi încurajează într-un mod extraordinar pe destinatarii epistolei prin faptul că nu încetează să mulțumească pentru ei și să se roage pentru ei.

Acest fragment reprezintă practic un sumar al modului în care Pavel se roagă pentru credincioși. Am descoperit că ne-am născut bogați atunci când ne-am încrezut în Cristos și ne-am născut din nou. Dar acest lucru nu este suficient, deoarece trebuie să creștem atât în cunoașterea acestui Dumnezeu, cât și în înțelegerea și asumarea bogățiilor binecuvântărilor Sale.

Cunoașterea lui Dumnezeu este vitală pentru credincios – *Şi viaţa veşnică este aceasta: să Te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat, şi pe Isus Cristos, pe Care L-ai trimis Tu* (Ioan 17:3). În mod evident, credincioșii din Efes îl cunoșteau pe Dumnezeu. Dar Pavel se roagă ca această cunoaștere a Lui să crească și mai mult (vezi

și 2 Petru 3:18 – *Creşteţi în harul şi în cunoaşterea Domnului şi Mântuitorului nostru Isus Cristos!)*

Prin urmare, după ce mulțumește pentru credința și dragostea efesenilor, Pavel se roagă în primul rând ca Dumnezeu să le dea înțelepciune și descoperire duhovnicească ca să-L poată cunoaște mai bine. A-L cunoaște pe Dumnezeu înseamnă a intra într-o relație personală cu El. Rugăciunea lui Pavel este astfel o invitație la o experiență cu Dumnezeu, la o gustare a bunătății Lui. Îl cunoaștem pe El în măsura în care El vine să locuiască în noi, în măsura în care ne facem părtaș firii dumnezeiești.

În al doilea rând, Pavel se roagă ca inima lor să fie luminată ca să poată cunoaște și înțelege bogăția binecuvântărilor pe care, atât individual, cât și comunitar, le au în Cristos. În gândirea evreiască, inima însemna întreaga ființă umană, inclusiv intelectul (mintea). Pavel are în vedere aici trei domenii specifice în care ei trebuie să crească în cunoaștere:
(a) **speranța chemării Lui** - o conștientizare mai profundă a viitorului lor împreună cu Dumnezeul care i-a chemat într-o relație cu El;
(b) **bogăția slavei moștenirii Lui în sfinți** – să înțeleagă cât de valoroși sunt în ochii lui Dumnezeu. Credincioșii sunt moștenirea Lui, poporul pe care și L-a răscumpărat;
(c) **nemărginita mărime a puterii Lui** – punctul culminant al rugăciunii lui Pavel pentru biserică este dorința ca ei să realizeze că ***aceeași*** putere care L-a înviat pe Isus dintre morți și L-a înălțat în locurile cerești este la îndemâna credincioșilor pentru a beneficia de ea în fiecare zi.

Meditare asupra textului (timp personal):
1. De ce este cunoașterea personală a lui Dumnezeu atât de importantă?

_____

_____

2. Cum ai caracteriza relația ta cu Dumnezeu – cât de profund Îl cunoști și în ce moduri încerci să crești în această cunoaștere a Lui (să îți adâncești intimitatea cu El)?

_____

_____

_____

3. În ce măsură ești conștient de bogăția binecuvântărilor pe care le ai în Cristos? Pe câte din acestea le experimentezi – cum sunt întrupate prin trăirea/umblarea ta?

_____

_____

Recitește v. 17-19, iar apoi roagă-te în dreptul tău această rugăciune a lui Pavel!

_____

_____

Discuții în grup/aplicații

Avem atât de multă nevoie de puterea lui Dumnezeu în viața noastră! Cu toate acestea, mulți creștini își trăiesc viața bazându-se pe propria înțelepciune, cunoștință sau putere. Cum înțelegeți această *nemărginită mărime a puterii Lui* și cum poate fi ea experimentată (făcută efectivă) în viața voastră și a Bisericii?

_____

_____

NOTIȚE:

LECȚIA 3

Efeseni 2:1-10

Am fost aduși la viață datorită harului lui Dumnezeu, prin credința în Cristos!

I. Explicarea textului:

În paragraful de față, Pavel subliniază contrastul dintre ceea ce este omul prin natura sa păcătoasă (v.1-3) și ceea ce poate el deveni prin har, prin lucrarea lui Dumnezeu în Hristos.(v.4-10)

1. Condiția umană fără Dumnezeu (v. 1-3)

În v. 1-3, Pavel face o radiografie a societății omenești fără Dumnezeu, iar imaginea este de-a dreptul devastatoare. Chiar dacă începe cu un autoritar "voi", arătând înspre cititorii săi dintre neamuri, adaugă in v. 3b, faptul că ,,noi toți odinioară" trăiam în același mod, incluzându-se pe sine și pe ceilalți iudei, ca să încheie cu o referire la toți ceilalți, adică restul omenirii.

În acest paragraf, apostolul scoate astfel în evidență trei adevăruri dure despre oamenii nemântuiți, între care eram și noi odinioară:

- **Noi eram morți:** ,,în greșelile și păcatele, în care trăiam odinioară..."; afirmația face referire la condiția spirituală a fiecărui om care este în afara lui Hristos, iar această condiție este cauzată de greșelile și păcatele lui.
- **Noi eram înrobiți:** trăiam/umblam în greșeli și păcate conduși de trei forțe puternice: sistemul acestei lumi (după mersul lumii acesteia), firea noastră (poftele cărnii) și diavolul (domnul puterii văzduhului).

- **Noi eram condamnați:** "eram din fire copii ai mâniei ca și ceilalți." Se referă la mânia lui Dumnezeu care se poate defini printr-o atitudine intransigentă față de rău, refuzul Său clar față de orice compromis și hotărârea Sa de a-l condamna.

2. Omul transformat prin harul lui Dumnezeu (v. 4-10)

Ce a făcut Dumnezeu pentru noi? Un răspuns scurt ar fi: ne-a mântuit. Dacă ar fi să dezvoltăm din text: "ne-a adus la viață", "ne-a înviat", "ne-a pus să ședem împreună în locurile cerești". Pentru creștinismul nou-testamentar este fundamental acest concept al unirii poporului lui Dumnezeu cu Hristos. Ceea ce ne distinge este solidaritatea noastră ca și popor care este ,,în Cristos".

De ce ne-a mântuit Dumnezeu? Nicidecum din cauza meritelor noastre, ci datorită îndurării, iubirii, harului și bunătății Lui curate. Mai mult decât atât, El ne-a mântuit ca să arate în veacurile viitoare nemărginita bogăție a harului Său. Mântuirea este mai mult decât iertare, este o eliberare din moartea, robia și mânia descrise în versetele 1-3, și exprimă totalitatea vieții noastre în Hristos.

II. Meditare asupra textului (timp personal):

1. Trăim într-o lume în care oamenii nu merg doar într-o direcție greșită ci cred cu convingere că aceasta e direcția cu adevărat bună. Care sunt forțele (din pasaj) care ne amăgesc sau ne constrâng să mergem în această direcție? Ce motive invocă oamenii pentru a-și justifica modul în care-și trăiesc viața?

_____

_____

_____

2. Ce a făcut Dumnezeu pentru noi ca să ne scoată din starea de păcat în care eram și să aducă la viață împreună cu Cristos?? Cum credeți că amintirea a ceea ce a făcut Dumnezeu ne ajută să trecem prin perioadele în care suntem slabi spiritual?

_____

_____

_____

3. Privește retrospectiv la viața ta, la timpul în care erai despărțit de Dumnezeu și apoi adu-ți aminte modul minunat în care Dumnezeu te-a eliberat din robia păcatului. Fii pregătit să mărturisești și altora despre experiența ta, inclusiv la grupul mic.

III. Discuții în grup/aplicații:

1. Din cuprinsul lecției am putut învăța despre cele trei forțe puternice cu care fiecare om de pe această planetă se luptă din punct de vedere spiritual: **sistemul acestei lumi, firea pământească și diavolul.** Discutați despre influența acestor factori/forțe în viața voastră de credință, identificând formele lor specifice de manifestare și enumerați câteva măsuri concrete de luptă împotriva lor.

_____

_____

_____

2. În finalul pasajului vorbește despre viața noastră în Cristos care este marcată de har și fapte. Ce rol are harul și ce rol au faptele?

_____

_____

_____

Ați întâlnit și alte interpretări cu privire la rolul harului și al faptelor, interpretări care credeți că nu corespund cu ceea ce a intenționat Pavel să spună? Argumentați unde greșesc cei care le îmbrățișează.

_____

_____

_____

NOTIȚE

LECȚIA 4

Efeseni 2:11-22

Biserica este comunitatea în care Hristos ne unește

I. Explicarea textului:

Una din temele importante din Epistola lui Pavel către Efeseni, se referă la dubla alienare a omului, mai întâi față de Dumnezeu și mai apoi unii față de alții. Marea tema a capitolului 2 este: Isus Hristos a distrus ambele dușmănii: El [...] din doi a făcut unul și a surpat zidul de la mijloc care-i despărțea[...] Și a împăcat pe cei doi cu Dumnezeu într-un singur trup, prin cruce, prin care a nimicit vrăjmășia [...]

Acest segment de text este structurat în trei părți și prezintă trecerea celor dintre neamuri de la o stare (străini față de Dumnezeu și față de poporul Său) la o comunitate nouă – Biserica lui Hristos.

1. Alienarea – erau fără Hristos (2:11-12)

Din text înțelegem că Pavel face referire în continuare la neamuri. Cei convertiți dintre neamuri erau disprețuiți de evreii care se considerau superiori datorită tăierii împrejur (v.11). Dar nu lipsa tăierii împrejur îi defavoriza, ci faptul că erau fără Hristos, fără țară, fără prieteni, fără nădejde și fără Dumnezeu (v.12).

La fel eram și noi înainte de a deveni creștini, eram alienați/înstrăinați de Dumnezeu și de poporul Său. E bine să ne aducem aminte cum eram. pentru că atunci vom putea fi mulțumitori față de Dumnezeu și de copiii Săi.

2. Reconcilierea – ce a făcut Hristos (2:13-18)
Dar acum [...], adică o dată cu venirea lui Hristos, o dată cu moartea Lui, toți, evreii și păgânii, au fost apropiați unii de alții (v.13). El, Domnul păcii, a dărâmat zidurile ce-i despărțeau (v.14), a înlăturat dușmănia dintre ei, a dat la o parte la cruce atât regulile legii ceremoniale, cât și condamnarea legii morale, care erau aducătoare de divizare (v.15).

Cristos nu a înlăturat diferențele, n-a uniformizat oamenii, ci prin moartea Lui pe cruce, a împăcat evreii și neamurile cu Tatăl (v.16). Iar această împăcare a produs reconciliere între cele două tabere: a celor de aproape și a celor de departe (v.17). Calea înspre Tatăl este doar prin Hristos care aduce unire între evrei și neamuri (v.18).

Astăzi noi suntem acei *unii și alții* ce eram departe și de Dumnezeu, dar și unii de alții. Datorită Lui Hristos noi ne-am împăcat cu Dumnezeu și ne apropiem împreună de El prin același Duh.

3. Identitatea – cine sunt acum (2:19-22)
Chiar dacă erați fără țară și fără drept de cetățenie acum toți sunteți cetățeni ai aceleași țări, dar nu aveți doar un pașaport, ci și un „certificat de naștere” ce atestă că faceți parte din familia lui Dumnezeu (v.19).

În ultima parte, după metafora țării și a familiei, Pavel ne aduce înainte metafora Templului. Templul la care face referire Pavel nu mai e construit din pietre, ci are ca fundație învățătura apostolilor și profeților, iar unirea tuturor e asigurată de piatra din capul unghiului, Hristos (v. 20, 21). Această nouă unitate în Hristos înseamnă mai mult decât un pod între iudei și neamuri, ea înlătură toate celelalte bariere, bazate pe sex, stare sociala, cultură, etc.: *aici nu mai este nici grec, nici iudeu, nici tăiere împrejur, nici netăiere împrejur, nici barbar nici*

scit, nici rob, nici slobod, ci Hristos este totul și în toți. Acum toți sunt uniți într-o nouă comunitate în Hristos (v.22).

Noi toți am experimentat acea eliberare mântuitoare din singurătatea în care trăiam și am îmbrățișat cu bucurie noua familie – Biserica lui Hristos.

II. Meditare asupra textului (timp personal):

1. Gândește-te la modul în care Hristos te-a adus de la realitatea ilustrată în versetele 11, 12 la cea din 19-22. Notează momentele importante ale acestui parcurs.

_____

_____

_____

2. Cum te-a ajutat acest paragraf să înțelegi mai bine ce este Biserica lui Hristos și cum ar trebui să arate biserica locală? Notează ce ai învățat.

_____

_____

_____

3. Gândește-te la câțiva frați/surori foarte diferiți de tine și cu care ți-e greu să te vezi în comuniune. Cere ajutorul Lui Dumnezeu pentru a experimenta și cu ei unirea în Hristos.

_____

_____

_____

III. Discuții în grup/aplicații:

1 Adu-ți aminte cum ai intrat în Biserica lui Hristos. Cum ai văzut Biserica atunci și cum o vezi astăzi? Discutați în grup acest subiect.

_____

_____

_____

2. Având în minte zidurile despre care vorbește Pavel, identificați zidurile pe care noi, biserica, le ridicăm între noi și ceilalți. Căutați împreună soluții. Ce sunteți dispuși să faceți pentru dărâmarea acestor ziduri?

_____

_____

_____

3. De asemenea, identificați zidurile pe care le ridicăm între noi! Ce ar trebui să facem pentru dărâmarea acestor ziduri?

_____

_____

_____

NOTIȚE

LECȚIA 5

Efeseni 3:1-13

O revelație și o responsabilitate – Ceea ce îi fusese făcut cunoscut lui, trebuia neapărat să facă cunoscut și altora

I. Explicarea textului:

În primele 13 versete ale cap. 3, Pavel se prezintă pe sine prin prisma rolului său deosebit în planul lui Dumnezeu cu privire la neamuri, subliniind **privilegiile unice** pe care i le-a dat Dumnezeu în acest sens:

- o revelație specială legată de o anume taină;
- o împuternicire anume, prin care să facă cunoscută și altora această taină.

1. Revelația specială – Taina

Constă în faptul că ,,neamurile sunt împreună moștenitoare cu noi, alcătuiesc un singur trup cu noi și iau parte cu noi la aceeași făgăduință în Hristos Isus, prin Evanghelie...." (v. 6)

Ce încearcă să sublinieze Pavel aici? Faptul că din perspectiva lui Dumnezeu, creștinii iudei și cei dintre neamuri sunt împreună moștenitori ai aceleiași binecuvântări, sunt părtași la aceeași promisiune și sunt mădulare ale aceluiași trup, taina lui Hristos proclamând unitatea celor două categorii prin unirea cu Hristos. Această dublă unire – cu Hristos și unii cu alții – este ceea ce constituie esența tainei.

2. Împuternicirea divină

Împuternicirea dată lui Pavel ține de proclamarea acestei taine prin Evanghelie. Astfel, lucrarea lui Pavel de vestire a Evangheliei vizează trei direcții:

- să vestească neamurilor bogățiile lui Hristos (v. 8): învierea din moartea păcatului, împăcarea cu Dumnezeu, intrarea liberă la Tatăl prin Hristos, așezarea în locurile cerești în Hristos, integrarea în trupul lui Hristos și, în final, gloria cerească.
- să facă cunoscut tuturor oamenilor această taină (v. 9): Evanghelia este mijlocul prin care Dumnezeu a găsit cu cale să ducă oamenilor aflați în întuneric lumina și speranța că Dumnezeu va uni până la urmă toate lucrurile în și sub autoritatea lui Hristos.
- să facă cunoscută înțelepciunea lui Dumnezeu puterilor cosmice (v. 9): într-adevăr, venirea în existență a Bisericii, ceea ce se întâmplă în Biserică și ceea ce reușește să facă Dumnezeu prin Biserică în lume constituie o priveliște unică și surprinzătoare pentru îngerii, domniile și stăpânirile din locurile cerești care pot să vadă încă o dată înțelepciunea nespus de felurită a lui Dumnezeu, măreția, dragostea și puterea Lui nemăsurată.

II. Meditare asupra textului (timp personal):

1. În Faptele Apostolilor 20:17-38 Pavel le vorbește liderilor din Efes amintindu-le de modul în care și-a îndeplinit slujba/responsabilitatea încredințată de Dumnezeu: *Ştiţi că n-am ascuns nimic din ce vă era de folos şi nu m-am temut să vă propovăduiesc şi să vă învăţ înaintea norodului şi în case şi să vestesc iudeilor şi grecilor pocăinţa faţă de Dumnezeu şi credinţa în Domnul nostru Isus Hristos.* (v. 20-21). Odată adusă la lumină, Taina lui Hristos devine Evanghelie, adică o veste bună care trebuie propovăduită până la marginile pământului. Din exemplul lui Pavel înțelegem că orice credincios care a primit Evanghelia și este parte a bisericii lui Isus Cristos are o responsabilitate față de această Evanghelie. Ce ar trebui să faci în mod practic pentru a îndeplini această responsabilitate încredințată de Dumnezeu – să duci Evanghelia lui Hristos oamenilor?

_____

_____

_____

2. De ce vorbește Pavel despre sine ca fiind un întemnițat/rob al lui Cristos, când de fapt el era un rob al romanilor (probabil al lui Nero)? În ce moduri ar trebui să te ajute această perspectivă pe care Pavel o are asupra vieții, să-ți schimbi propria perspectivă cu privire la viața ta?

_____

_____

_____

III. Discuții în grup/aplicații:

1. Biserica, noua societate a lui Dumnezeu, din perspectivă biblică, este instrumentul prin care Dumnezeu lucrează încă în lume și o face prin oameni ca noi. Discutați despre responsabilitățile pe care le are Biserica în a duce Evanghelia și modul în care membrii ei pot să influențeze acest mandat! În ce măsură grupul vostru mic se implică în chemarea pe care Biserica o are de a duce Evanghelia celor care au nevoie de Cristos și ce ați putea face mai mult în această direcție?

_____

_____

_____

_____

NOTIȚE

LECȚIA 6

Efeseni 3:14-21

O rugăciune pentru credincioși – Cum să ne rugăm unii pentru alții în Biserica lui Hristos

I. Explicarea textului:

Acest fragment conține a doua rugăciune din cartea Efeseni (prima fiind în cap. 1:3-14). De subliniat faptul că la fel ca și celelalte două rugăciuni scrise din închisoare (Filipeni 1:9-11 și Coloseni 1:9-12), punctul focal al apostolului este *omul dinăuntru* și nu nevoile materiale ale trupului. Din păcate, rugăciunile noastre se concentrază mai mult pe nevoile materiale/ale trupului și prea puțin conștientizăm nevoile profunde ale *omului dinăuntru.*

Rugăciunea din textul acestei lecții are 3 părți: Invocația (3:14-15), Cererea (3:16-19) și Benedicția (3:20-21).

1. Invocația (v. 14-15)

Primul lucru care ne atrage atenția este formula folosită de Pavel: *”îmi plec genunchii...”.* În practica evreiască, postura pentru rugăciune era statul în picioare. Însă având în vedere că accentul este pus pe *omul dinăuntru,* este vital să ne plecăm inimile și voințele înaintea lui Dumnezeu. Pavel adresează rugăciunea sa *Tatălui Domnului nostru Isus Hristos.* Acesta este tiparul pe care îl vedem în Scriptură. În Noul Testament se adaugă faptul că rugăciunile sunt adresate Tatălui prin Fiul Său, Isus Hristos.

Versetul 15 subliniază ideea că toate ființele (atât cele cerești, cât și cele pământești) își au originea în Dumnezeu. Fiecare spiță de neam își trage originea din Dumnezeu, care ne-a dat viață tuturor.

2. Cererea (v. 16-19)

În această rugăciune apostolul Pavel cere 4 lucruri:

- **Putere prin Duhul Lui (v. 16).** Prezența Duhului Sfânt este dovada că un om aparține lui Hristos (Rom. 8:9). Dar puterea Duhului este ceea care îl capacitează pe credincios să trăiască cum a trăit Isus. *Omul dinăuntru* crește și se dezvoltă prin puterea Duhului.
- **Hristos să locuiască în noi prin credință (v. 17)** Credincioșii din Efes au experimentat prezența lui Hristos, altfel Pavel nu i-ar fi numit sfinți și credincioși în Hristos (cap. 1:1). Ce se roagă el aici este ca ei să crească în experimentarea lui Hristos, astfel încât Hristos „să fie acasă" în inimile lor.
- **Să poată pricepe/cunoască dragostea lui Hristos (v. 18-19a).** În traducerea românească noi avem termenul „*pricepe"* însă termenul grecesc presupune nu doar o înțelegere mentală, ci și o însușire deplină; astfel, apostolul se roagă nu doar pentru o înțelegere intelectuală, ci pentru o însușire cu toată ființa a dragostei lui Isus Hristos.
- **Plini de toată plinătatea lui Dumnezeu (v. 19b).** În a doua parte a versetului 19 se închide cercul petiției lui Pavel. Un credincios va fi plin de plinătatea lui Dumnezeu atunci când își însușește (mental și spiritual) lărgimea, lungimea și adâncimea dragostei lui Hristos, lucru posibil doar când Hristos locuiește în inima credinciosului, prin Duhul Sfânt.

Toate aceste 4 cereri nu trebuie luate separat ci mai degrabă ca părțile componente ale unui telescop (care ies una din alta). Fiecare cerere se leagă de următoarea.

3. Benedicția (v. 20-21)

De notat accentul trinitarian al acestei benedicții finale și accentul pus pe faptul că slava în Biserică e a lui Dumnezeu. Pavel se roagă Dumnezeului Tată cu privire la puterea Duhului care lucrează în noi prin Fiul Său Isus Hristos, subliniind acest adevăr extraordinar: mai presus de cât putem noi să cerem sau să gândim, Dumnezeu are putere să lucreze în noi spre slava Sa. Ca și dragostea lui Hristos, puterea Lui este mai presus de înțelegerea sau capacitatea de măsurare a oamenilor, și de această putere avem nevoie fiecare în umblarea noastră zilnică, astfel încât să-i aducem Lui slavă.

II. Meditare asupra textului (timp personal):

1. Care sunt diferențele dintre rugăciunea lui Pavel și modul în care te rogi tu? Cum ai putea îmbunătății modul în care te rogi?

_____

_____

_____

2. Gândește-te la câțiva frați/surori care au nevoie de rugăciunile tale. Roagă-te pentru ei cu consecvență așa cum a făcut-o Pavel!

_____

_____

_____

3. Unul din accentele rugăciunii lui Pavel vizează întărirea/creșterea în omul lăuntric (3:16). În ceea ce te privește, există semne de creștere a omului lăuntric? Care sunt acestea?

_____

_____

_____

III. Discuții în grup/aplicații:

1. Analizați modul în care vă rugați împreună la grup. Cum puteți crește din punct de vedere al calității timpul de rugăciune în grup mic? Dar în biserică?

_____

_____

2. Cum poate credinciosul să-și pună în mod practic *omul dinăuntru* sub puterea Duhului Sfânt?

_____

_____

3. Citiți încă o dată 3:17-19! Pavel vorbește aici despre o cunoaștere a dragostei lui Cristos la care se poate ajunge „împreună cu toți sfinții". De ce este important acest cadru pentru a cunoaște dragostea lui Cristos? Cât de multă dragoste primești din partea „sfinților"? Dar tu, cât de multă dragoste oferi „sfinților"?

_____

_____

_____

NOTIȚE

LECȚIA 7

Efeseni 4:1-16

Unitatea și maturitatea Bisericii se realizează prin aportul fiecărui credincios!

I. Explicarea textului:

După ce în capitolele anterioare Pavel ne-a arătat planul veșnic al lui Dumnezeu, plan care se împlinește în istorie, apostolul ne îndreaptă acum atenția către Biserică, noua creație a lui Dumnezeu. În acest fragment vom vedea câteva caracteristici ale unei biserici sănătoase.

1. O biserică sănătoasă este caracterizată de unitatea spirituală (v. 4:1-6)

Unirea este posibilă câtă vreme ne aducem aminte de chemarea divină pe care am primit-o (v. 1) și trăim așa cum a trăit Hristos: în smerenie (și renunțând la pornirile egoiste), cu blândețe (dar nu cu timiditate), cu răbdare, cu acceptarea celuilalt în dragoste și acționând mânați de dorința de a păstra unitatea (v. 2-3).

Urmează apoi enunțarea a șapte lucruri ce caracterizează crezul creștinilor prin unicitatea lor: o biserică (un trup al lui Hristos), un Duh, o speranță, un Domn, o credință, un botez și un Dumnezeu Tată. În aceste crez apare Trinitatea care nu doar creează unitatea între noi, ci este imaginea desăvârșită a unității. Ne aducem aminte aici și de rugăciunea Domnului: *Mă rog ca toți să fie una cum Tu, Tată ești în Mine și Eu în Tine; ca și ei să fie una în noi pentru ca lumea să creadă că Tu M-ai trimis* (Ioan 17:21).

2. O biserică sănătoasă este caracterizată de existența diversității darurilor (v. 4:7-12)

Unitatea nu înseamnă uniformitate. Abilitățile și rolurile noastre diferite îmbogățesc Biserica lui Hristos. La fel ca în Romani 12 și 1Corinteni 12-14, și aici Pavel ne vorbește de darul/harul primit de fiecare credincios (v. 7). Darul este dat fiecăruia pentru slujire și își are originea în Hristos. Hristos este cel ce s-a coborât/întrupat și mai apoi s-a înălțat dovedind că este Salvatorul și Împăratul și este deasupra tuturor (v. 8-10).

El a dat anumite daruri mai speciale unora (v. 11), dar le-a dat pentru ca toți sfinții să fie echipați pentru slujire (v. 12). Fiecare suntem chemați să fim slujitori și nu consumatori!

3. O biserică sănătoasă e caracterizată de maturitatea spirituală a credincioșilor 4:13-16

Rezultatul unității și diversității darurilor în biserică va fi maturizarea credincioșilor. Dar maturitatea nu este un dat, ci este obținută printr-un proces de creștere realizată în slujire. Sunt câteva aspecte ce caracterizează acest proces:

- asemănarea cu Hristos (v. 13) – acesta e atât un obiectiv individual cât și comunitar;
- stabilitatea doctrinară (v. 13-14) – cunoașterea și înțelegerea Cuvântului lui Dumnezeu ne transformă din copii spirituali în făcători de ucenici;
- prezentarea adevărului cu dragoste (v. 15-16) – biserica lui Hristos se bazează pe adevăr (1Tim 3:15), dar acesta trebuie dus oamenilor cu dragoste (1Cor. 13);
- participarea fiecăruia (v. 16) – metafora trupului ne arată că doar prin aportul fiecărui creștem și doar atunci când fiecare suntem dependenți total de Hristos.

II. Meditare asupra textului (timp personal):

1. Fiecare biserică locală este alcătuită din oameni care provin din medii familiale, culturale, sociale, educaționale, etnice, etc. diferite. Ce-i determină pe aceștia să se unească într-o biserică? Ce te-a determinat pe tine să te unești cu cei din Metanoia?

_____

_____

_____

2. Cu ce scop ți-a dat Dumnezeu ție daruri? Cum cauți să împlinești acest scop?

_____

_____

_____

3. Cum crezi că poți întări unitatea bisericii prin slujirea pe care o faci și prin exercitarea darurilor pe care le-a pus Dumnezeu în tine?

_____

_____

_____

III. Discuții în grup/aplicații:

1. Apartenența la Biserica lui Cristos se transpune prin apartenența la o biserică/adunare/comunitate locală. Care sunt aspectele vieții în care unitatea este importantă în biserica locală și care sunt aspectele în care este importantă diversitatea? Dar în grupul mic?

_____

_____

_____

2. Încercați să evaluați maturitatea spirituală a bisericii noastre, din perspectiva slujirii și a exercitării darurilor spirituale. Rugați-vă pentru aspectele ce trebuie îmbunătățite. Unde vezi că ai putea și vrei să ajuți tu?

_____

_____

_____

NOTIȚE

LECȚIA 8

Efeseni 4:17-24

Dezbrăcarea de omul vechi și îmbrăcarea în omul cel nou

I. Explicarea textului:

În acest paragraf, apostolul Pavel dă un **îndemn (v. 17-19)** iar apoi **motivează (v. 20-24)** pe baza acestui îndemn, realizând astfel un contrast între *omul vechi* (străin de Dumnezeu) și *omul nou* (făcut după chipul lui Dumnezeu).

1. Îndemnul (v. 17-19)

Limbajul folosit de Pavel ne arată că îndemnul lui este important, urgent și are autoritate divină. Nu este o recomandare, ci o poruncă. Conținutul îndemnului este foarte clar: *„să nu mai trăiți cum trăiesc păgânii”,* după care zugrăvește în culori foarte sumbre acest mod de viață.

Astfel, acest mod de viață păgân (desfrânarea și practicarea cu lăcomie a oricărei necurățiri) este generat de un anume mod de gândire. Totul pleacă de la sistemul de gândire păgân, adică de la concepția despre lume și viață a păgânilor. Acest lucru este o realitate vizibilă și în zilele noastre: concepția despre lume și viață (sau lipsa unei astfel de concepții) determină un anume tip de comportament în oameni.

Modul de gândire păgân este *deșert* (inutil, nefolositor) și *întunecos* (dăunător fie pentru sine, fie pentru ceilalți) și duce la *înstrăinarea* de Dumnezeu, deoarece își are originea în refuzul de a-L *cunoaște* pe Dumnezeu.

2. Motivarea (v. 20-24)

Pavel își susține îndemnul din versetele 17-19 făcând apel la o experiență spirituală pe care sfinții din Efes au avut-o: *voi n-ați învățat așa pe Hristos,* punând în contrast modul trecut de viață cu învățătura pe care ei au primit-o în Hristos.

Remarcați că apostolul nu spune „*voi n-ați învățat așa <u>despre</u> Hristos",* ci spune „*voi n-ați învățat așa <u>pe</u> Hristos*". Să înveți pe cineva presupune o interacțiune personală cu acea persoană. Învățarea lui Hristos se face prin comuniune cu El în Cuvântul Lui și presupune nu doar o acceptare rațională a învățăturilor Lui ci și o modelare a caracterului după învățătura și viața trăită de El.

Ascultarea și învățarea lui Hristos au ca scop dezbrăcarea de omul vechi caracterizat de o gândire deșartă (fără utilitate reală) și de un mod de viață corupt/depravat (v. 22). Cu alte cuvinte, experiența mântuirii în Hristos trebuie să aibă niște consecințe practice în viața credinciosului, prin separare de modul de gândire și acționare care caracterizează lumea înstrăinată de Dumnezeu și îmbrățișarea/însușirea unui nou mod de a gândi, de a privi lumea și viața (v. 23).

Această înnoire în modul de a gândi, atunci când este generată de ascultarea și învățarea lui Hristos, va produce în credincios un om nou (v. 24), un om care va avea chipul lui Dumnezeu. Având în vedere că Isus Hristos este Chipul Dumnezeului nevăzut (Coloseni 1:5), a avea chipul lui Dumnezeu înseamnă a-L imita pe Hristos în gândire și trăire.

În concluzie, ascultarea și învățarea lui Hristos despre care vorbește apostolul în acest pasaj nu sunt doar de dragul informării ci cu scopul transformării atât a gândirii, cât și a trăirii credinciosului.

II. Meditare asupra textului (timp personal):

1. Care sunt trăsăturile omului tău vechi de care te lupți să te dezbraci?

_____

_____

2. Gândește-te la câteva lucruri practice pe care le poți face pentru a te îmbrăca cu omul cel nou.

_____

_____

Dacă ai reușit să identifici câteva lucruri pe care le poți face, stabilește-ți un calendar/program care să te ajute să le pui în practică.

_____

_____

III. Discuții in grup/aplicații:

1. În deschiderea acestei scrisori Pavel îi numește pe credincioșii din Efes folosind apelativul „sfinții care sunt in Efes". De ce îi îndeamnă în versetul 17 să nu mai trăiască precum păgânii?

_____

_____

_____

2. Care e rolul pe care grupul/comunitatea din care faci parte trebuie să-l aibă astfel încât să înlesnească dezbrăcarea de omul vechi și îmbrăcarea cu omul nou?

_____

_____

_____

NOTIȚE

LECȚIA 9

Efeseni 4:25-5:21

Trăim vieți schimbate, fiind motivați de exemplul lui Hristos

I. Explicarea textului:

În capitolul 4, apostolul Pavel ne amintește că noi, cei care suntem parte din trupul lui Cristos, trebuie să căutăm să păstrăm **unitatea** bisericii. De asemenea, suntem îndemnați să fim ,,un popor sfânt" și să cultivăm în viețile noastre **puritatea**. Unitatea și curăția sunt două trăsături fundamentale ale Trupului lui Cristos, Biserica.

În acest pasaj, apostolul Pavel se adresează unor oameni din ,,noua creație" a lui Dumnezeu, oameni cu o natură nouă care **au primit de bună voie învățătura lui Hristos** și au înțeles că sunt chemați să trăiască o viață schimbată, având alte standarde de viață. Aceste standarde implică: spunerea adevărului (4:25), stăpânirea mâniei (4:26, 27), o viață cinstită (4:28), curăția în vorbire (4:29; 5:4), iertarea (4:31-32), dragostea (5:1-2), puritatea sexuală (5:3), eliminarea lăcomiei de avere (5:3b) și a beției (5:18).

Prin învățătura sa, Pavel ne pune înainte cele două temelii doctrinare care stau la baza sfințeniei creștine. În primul rând, noi **am fost creați din nou**. În al doilea rând, drept consecință, am primit **o minte nouă** care este reînnoită în mod permanent. O minte înnoită duce la o viață înnoită. De aceea, apostolul îi îndeamnă pe credincioși: lăsați-vă de minciună/spuneți întotdeauna adevărul; cine fura să nu mai fure/să lucreze cu mâinile lui ca să dea celui lipsit; nici un cuvânt stricat să nu vă iasă din gură/ci unul bun pentru zidire, ș.a.m.d.

După ce ne arată foarte clar cum arată omul cel nou care se înnoiește după chipul lui Cristos, apostolul Pavel ne pune înainte înainte două realități la care trebuie să privim atent pentru a rămâne motivați să căutăm înnoirea ființei noastre: în primul rând adevărul că suntem „copii preaiubiți” și în al doilea rând că suntem „copii ai luminii”.

Limbajul pe care Pavel îl folosește (de la 5:1-7) este în mare parte un limbaj al dragostei. Noi, ca și oameni, suntem motivați de ceea ce iubim. De aceea și motivația noastră de a trăi vieți transformate se hrănește din dragostea pe care Dumnezeu, Tatăl nostru ne-a arătat-o prin Isus Cristos, Cel care S-a sacrificat pe Sine pentru noi. Privind la sacrificiul de Sine al Fiului lui Dumnezeu, înțelegem ce înseamnă dragostea adevărată. Noi suntem ființe care ne dorim dragostea adevărată și o căutăm. Cel mai bun loc în care putem găsi această dragoste este în relația cu Dumnezeu. Dar inima pervertită de păcat va căuta dragostea în experimentarea ilicită a plăcerii fizice (curvia) în acumularea de avere (lăcomia de avere), sau alți idoli care vor încerca să ne înșele. Avertismentul lui Pavel este foarte clar: închinarea la idoli nu este compatibilă cu Împărăția lui Dumnezeu!

A doua realitatea înspre care trebuie să privim atent este cea legată de faptul că noi suntem „copii ai luminii”. Întreg pasajul de la 5:8-20 stă sub impresia acestei metafore. Noi nu mai suntem în întuneric, ci acum suntem lumină în Domnul. Această lumină are și roade. De aceea și faptele întunericului trebuie să fie eliminate din viața noastră, ba chiar condamnate. Lumina este cea care dă totul la iveală. Această metaforă întuneric/lumină accentuează faptul că noi putem să înțelegem care sunt lucrurile din viața noastră care sunt plăcute lui Dumnezeu și care nu. Pentru aceasta avem nevoie de neprihănirea și adevărul lui Dumnezeu care să ne inunde mintea, așa cum lumina inundă o cameră și scoate la iveală toate lucrurile din cameră.

Atunci când lăsăm adevărul să ne lumineze mintea, vom vedea care sunt lucrurile nefolositoare, rușinoase și umblarea noastră va fi cu băgare de seamă. Având lumina vom înțelege importanța timpului și vom fi atenți la modul în care ne trăim zilele. Mai mult, mintea noastră trebuie să stea sub influența adevărului, de aceea nu ne putem permite să lăsăm creierul să fie influențat de băutură. Noi trebuie să stăm sub influența Duhului Sfânt al lui Dumnezeu, El este duhul adevărului, care ne luminează în toate privințele.

În concluzie, Sfințenia nu este o stare spre care suntem duși de curent, nu suntem spectatori pasivi ai unei sfințiri pe care Dumnezeu o lucrează în noi; dimpotrivă, motivați de dragostea lui Dumnezeu arătată față de noi și de lumina de care avem parte, noi suntem chemați să ne despărțim în mod intenționat de vechea noastră conduită și să ne asumăm un stil de viață compatibil cu noua noastră identitate.

II. Meditare asupra textului (timp personal):

1. Meditează la lucrurile care țin de puritatea vieții tale (vezi cele enumerate de Pavel în acest paragraf). Care sunt domeniile în care te lupți și în care îți este cel mai greu să te schimbi? Împărtășește-le cu soțul/soția sau cu un prieten, iar mai apoi rugați-vă și sprijiniți-vă unul pe altul în acest sens.

_____

_____

_____

2. În cap. 5:5, Pavel ne atrage atenția o inimă stăpânită de idoli nu este compatibilă cu Împărăția lui Dumnezeu! În ce sens spune Pavel că cei ce sunt curvari, stricați/necurați, sau lacomi (de avere) – și apostolul le vorbește aici sfinților din Biserică! – vor rămâne în afara Împărăției lui Dumnezeu?

_____

_____

_____

Mai sunt și alți idoli în viața ta, care trebuie scoși afară? Cum/ce te poate motiva să nu mai „asculți" de ei?

_____

_____

_____

III. Discuții în grup/aplicații:

1. Îndemnul lui Pavel de a trăi în dragoste (5:2) este urmat de câteva forme de pervertire ale dragostei (curvia, necurăția, lăcomia de avere). Dar mai departe el vorbește despre comunicarea dintre noi. În ce fel se leagă subiectul dragostei cu comunicarea?

_____

_____

_____

2. Citiți cu atenție versetele de la 5:4-7! Identificați diferitele tipuri de comunicare verbală pe care Cuvântul lui Dumnezeu le condamnă!

Analizați-vă comunicarea din viața reală și de pe platformele social-media, din perspectiva aceasta!

_____

_____

_____

NOTIȚE

LECȚIA 10

Efeseni 5:21-33

Motivați de exemplul lui Cristos, trăim vieți schimbate în relația soț/soție

I. Explicarea textului:

După ce a subliniat **noile standarde** pe care Dumnezeu le așteaptă de la noua Sa creație, Biserica, în special în termenii unității și ai purității, Pavel ne învață în continuare despre **noile relații** pe care le experimentăm în mod inevitabil pe parcursul vieții de credință: relațiile din familie dintre soț și soție, respectiv dintre părinți și copii, și relațiile care implică o anumită subordonare față de o autoritate (de exemplu relațiile de muncă).

Legat de **relația de familie dintre soț și soție,** adevărul de la care putem pleca ține de înțelegerea faptului că locul și rolul nostru în familie sunt hotărâte de Însuși Creatorul nostru, iar a le înțelege, a le accepta și a le împlini înseamnă a ne cinsti Creatorul. Ce așteaptă Dumnezeu de la cei doi în familie? Să se ajute unul pe altul în procesul sfințirii, pentru ca la sfârșitul drumului, amândoi să fie sfinți și fără prihană înaintea lui Hristos, Mirele lor ceresc.

1. Supuneți-vă unii altora în frica lui Hristos (Efes. 5:21): dacă nu așezăm autoritatea lui Hristos la temelia relațiilor din familiile noastre nu există nici o șansă ca cei doi să-și înțeleagă și să-și împlinească cu adevărat rolul în familie. Ce s-ar alege de căsnicie în momentele de tensiune dacă nu ar exista o autoritate ultimă deasupra celor doi?

2. Nevestelor, fiți supuse bărbaților voștri ca Domnului (Efes. 5:22-24): într-o cultură care ridică în slăvi individul și drepturile lui, noțiunea în sine repugnă. Dar termenul se află în Scriptură și trebuie să-i răscumpărăm înțelesul. Iar în acest sens avem cel puțin două argumente biblice pentru supunere: rânduiala pe care Dumnezeu a pus-o în univers (1Cor. 11:1-3) și exemplul Domnului Isus (1 Pt. 2:20-3:1). Așadar, femeia Îl are pe Hristos nu doar ca Legiuitor, ci și ca model.

3. Bărbaților, iubiți-vă nevestele cum a iubit Hristos Biserica (Ef. 5:25-33): învățătura creștină este cea care a introdus în căsnicie dragostea ,,agape", puternică și gata de sacrificiu. Pavel folosește două analogii ca să ilustreze grija plină de gingășie care ar trebui să fie cuprinsă în dragostea soțului față de soția lui: prima este că soțul trebuie să-și iubească soția **cum și-a iubit Hristos Biserica**, iar a doua, să-și iubească soția **ca pe trupul lui.** Iar supunerea și respectul oferite de o soție soțului ei sunt răspunsul la dragostea și grija lui pentru ea.

II. Meditare asupra textului (timp personal):

Provocat de textul lecției, precum și de alte pasaje biblice, încearcă să meditezi și să înțelegi rolul tău de soț/soție din punct de vedere biblic:

- Cum îți împlinești acest rol în familia ta?
- Care sunt punctele slabe cu impact negativ în viața de cuplu?
- Ce vei schimba în atitudinea și comportamentul tău?
- Cum te va ajuta înțelegerea acestor lucruri la rezolvarea situațiilor de criză?
- În ce moment, unde/la cine vei apela într-o situație de criză?

_____

_____

_____

III. Discuții în grup/aplicații:

Pornind de la realitatea că modelul/standardul pentru soții creștini este și rămâne relația dintre Hristos și Biserică, și în contextul în care facem parte dintr-o comunitate, trebuie să ne străduim alături de frații noștri să ne asumăm împreună acest model în relația de familie. Analizați cele două concepte propuse de Pavel: dragostea ,,agape" și ,,supunerea" în contextul socio-cultural al lumii în care trăim. Ce înseamnă să-ți iubești nevasta, ce înseamnă să fii supusă soțului tău?

_____

_____

_____

NOTIȚE

LECȚIA 11

Efeseni 6:1-4

Motivați de exemplul lui Cristos, trăim vieți schimbate în relația părinți/copii

I. Explicare textului:

Încă de la începutul epistolei, apostolul Pavel a subliniat faptul că autoritatea lui apostolică este stabilită prin voia lui Dumnezeu. Așadar, credincioșii sunt chemați să primească aceste cuvinte ca din partea Domnului!

Pasajul acesta aduce înaintea noastră relația de familie în care credincioșii sunt chemați să se raporteze unii la ceilalți având în vedere supunerea față de autoritatea lui Hristos, la care apostolul a făcut referire mai sus (v. 5:21). Aplicația pe care Pavel o face la viața de familie, derivă din acest adevăr legat de autoritatea la care trebuie să ne raportăm prin prisma relației noastre de supunere față de Hristos.

Pavel se adresează copiilor (v. 6:1-3) cerându-le să ofere ascultare părinților. Îndemnul lui este unul foarte categoric. Cuvântul „copii" implică în primul rând o relație, mai degrabă decât o vârstă anume. Prin ascultare, apostolul se referă la conformarea copiilor la autoritatea și cerințele părinților. În acest îndemn scurt, autorul implică trei motive pentru care copiii trebuie să asculte de părinți.

- În primul rând, **pentru că este „drept"**, termenul implicând dreptatea, adevărul, ordinea lucrurilor așa cum a lăsat-o Dumnezeu. Respectarea autorității și ordinii naturale lăsate de Dumnezeu în familie trebuie să fie reflectată în ascultarea copiilor

de părinții lor. Aceasta este orânduirea dreaptă lăsată de Dumnezeu.

- În al doilea rând, **pentru că este o poruncă lăsată de Dumnezeu în Lege**. În contextul Vechiului Testament, copiii neascultători puteau fi pedepsiți chiar cu moartea. Dar Pavel reafirmă porunca din Vechiul Testament fără să facă apel la pedeapsă (de care cititorii lui erau foarte conștienți) ci la promisiunea lui Dumnezeu pentru cei care aleg să-și cinstească părinții. Pavel „universalizează" această promisiune a unei vieții lungi și bune pentru credincioși, indiferent de spațiu și timp.
- Nu în ultimul rând, ascultarea copiilor de părinți **este motivată de faptul că „în Domnul" noi suntem oameni noi**, care ne desfășurăm existența fiind influențați în mod decisiv de statutul nostru de „sfinți și credincioși" **în Domnul.** Această realitate spirituală trebuie să modeleze relația părinte/copil.

Îndemnul pe care Pavel îl dă părinților (v. 6:4) este foarte condensat și, în aparență, pare a fi destul de simplu. Dar aceste cuvinte trebuie înțelese din perspectiva biblică asupra relației părinți/copii cu multele exemple (pozitive și negative) pe care Cuvântul lui Dumnezeu ni le oferă.

Mânia este o emoție puternică ce se declanșează din dorința omului de a reabilita dreptatea (vezi pentru comparație „mânia lui Dumnezeu" din Romani 1:18). Primul îndemn pe care apostolul Pavel îl adresează părinților este să nu provoace în copii această trăire. Prin nedreptate, manipulare, abuz fizic/emoțional/spiritual, indiferență, nerespectarea promisiunilor, lipsa unei autorități sănătoase, părinții pot să provoace mânie în copii. Apostolul îndeamnă părinții (în societatea greco-romană autoritatea tatălui era absolută, uneori despotică) să se ferească de acele lucruri care pot provoca mânia în copil.

Apostolul Pavel, în baza autorității primite prin voia lui Dumnezeu, face apel la două lucruri care pot dezvolta o autoritate parentală sănătoasă.

Părinții să caute să-și crească copiii în mustrarea Domnului. Termenul „a crește" folosit aici înseamnă a hrăni, a îngriji. Ambele sensuri implică o preocupare atentă, constantă, durabilă din partea părinților. Această creștere este pusă în relație cu mustrarea Domnului, adică disciplinarea sau pedeapsa. Adică preocuparea părinților pentru disciplinarea copilului, trebuie să fie una atentă (nu hazardată), constantă (fără excese), durabilă (nu sporadică). Pentru o creștere a copiilor în mustrarea Domnului, părintele trebuie să fie el însuși sub controlul Domnului. Un tată care face abuz de putere greșește la fel de mult ca un fiu răzvrătit!

Părinții să caute să-și crească copiii în învățătura Domnului. În al doilea rând părinții trebuie să-i hrănească și să-i îngrijească oferindu-le învățătura Domnului. Educarea copiilor prin comunicarea verbală este puternic înrădăcinată în învățătura Vechiului Testament unde învățarea este asociată nu doar cu transmiterea de informații legate de Legea Domnului, ci și cu familiarizarea copiilor cu lucrările mărețe ale lui Dumnezeu din istoria poporului lui Dumnezeu. Asta înseamnă pentru noi astăzi că „învățătura Domnului" este nu doar transmiterea informațiilor legate de Cuvântul lui Dumnezeu, ci și familiarizarea copiilor noștri cu lucrările lui Dumnezeu din viața noastră!

II. Meditare asupra textului /timp personal:

1. Ce poți spune despre relația ta cu părinții tăi? Enumeră lucrurile pozitive și pe cele negative!

_____

_____

_____

_____

2. În același fel, evaluează-ți relația cu copii tăi.

_____

_____

_____

_____

3. Ce implică pentru noi astăzi, ca și părinți, comunicarea verbală a învățăturii Domnului având în vedere textul din Deuteronom 6:1-9? Care sunt metodele și ocaziile în care cauți să faci acest lucru?

_____

_____

_____

III. Discuții în grup/aplicații:

1. În ce fel sunt provocați copiii la mânie de părinți? Dați exemple. Ce îți propui să faci pentru a nu provoca mânia copiilor tăi?

_____

_____

_____

2. Care sunt metodele de disciplinare pe care le folosești în educația copiilor tăi? În ce măsură și în ce moduri suntem influențați de filozofia lumii sau/și de teoriile pedagogice moderne în utilizarea

metodelor de disciplinare? Aceste influențe reprezintă un lucru bun sau unul rău?

_____

_____

_____

5. Ce faci ca și părinte pentru a transmite învățătura Scripturii legat de subiecte foarte actuale astăzi în societate (sexualitate, individualism, confort, LGBT, avort, rasism, etc)?

_____

_____

_____

NOTIȚE

LECȚIA 12

Efeseni 6:5-9

Motivați de exemplul lui Cristos, trăim vieți schimbate în relațiile de subordonare/autoritate

I. Explicarea textului:

Fragmentul din Efeseni 6:5-9 conține ultimul din cele trei îndemnuri pe care Pavel le dă cu privire la relațiile cele mai apropiate pe care un creștin le are în societate. Astfel, plecând de la îndemnul lui Pavel din 5:1 de a urma exemplu lui Cristos, precum și de la principiul supunerii unii altora în frica lui Hristos (5:21), apostolul s-a adresat soțiilor și soților (5:21-33), copiilor și părinților (6:1-4), iar acum îi are în vedere pe sclavi și pe stăpânii acestora.

Fără îndoială, fenomenul sclaviei reprezintă o realitate prezentă în toate perioadele istoriei. Sclavia primului secol (unde 1/3 din populația Imperiului Roman erau sclavi) avea însă unele trăsături distinctive față de sclavia din Lumea Nouă (America) de exemplu, sau de sclavia modernă. Astfel, sclavia nu era atunci o chestiune de rasă, ci era îndeosebi un rezultat al circumstanțelor, războiului, sărăciei sau nașterii. Sclavii existau chiar și în poporul evreu, fără însă ca acest lucru să însemne că Dumnezeu a gândit sau a aprobat sistemul sclavagist.

Prin urmare, Pavel chiar dacă recunoaște realitatea structurilor sociale care existau în lumea antică, vine cu o provocare la adresa tiparului de gândire și relaționare Greco-Roman. Pe de o parte, se adresează tendințelor comune ale sclavilor de a fi leneși, plini de resentimente,

muncind doar când sunt văzuți sau doar pentru răsplată. Pe de altă parte, îi îndeamnă pe stăpânii de sclavi să permită ca relația lor cu Domnul să transforme modul în care îi tratează pe cei ajunși în proprietatea lor ca sclavi.

La prima vedere, îndemnurile din paragraful de față nu se aplică în mod direct creștinilor din sec. XXI. Cu toate acestea, Pavel ne dă unele sfaturi despre felul în care trebuie să trăim ca și credincioși într-o structură socială nedreaptă, și, în același timp, pune o fundație privind demnitatea umană și valoarea libertății (vezi 1Cor. 7:21-23). Prin urmare textul ne arată modul în care domnia lui Hristos ar trebui să transforme relațiile care implică o autoritate, adresându-se astfel:

- Celor aflați sub diferite structuri de autoritate: angajați, funcționari, prizonieri, militari, elevi/studenți, etc.
- Celor care ocupă poziții de autoritate: manageri/directori/șefi, patroni (angajatori în general); supraveghetori/responsabili, conducători, profesori, alții.

În primul rând Pavel se adresează categoriei sociale considerate ca fiind inferioare din punct de vedere al culturii respective, în acest caz, sclavilor (v. 5-8), și de abia în ultimul verset (v. 9) îi are în vedere și pe stăpânii acestora. La prima vedere, pare nedrept că Pavel acordă părții defavorizate patru versete încărcate cu porunci, iar stăpânilor doar unul. Dar apostolul adună în acest verset tot ceea ce a poruncit și celeilalte părți și chiar mai adaugă ceva.

Dincolo însă de îndemnurile adresate fiecărei categorii particulare, mesajul are în vedere comunitatea ca și întreg, ca și trup al lui Hristos care se adună împreună la închinare. Fără îndoială, atât sclavii, cât și stăpânii aveau întrebări cu privire la rolul pe care fiecare îl îndeplinea în familie și în societate. În acest sens, Pavel le arată tuturor cum domnia lui Hristos (al cărui nume apare în fiecare din aceste 5

versete!) poate influența și transforma modul în care credinciosul își trăia viața prin prisma condiției sociale specifice – de sclav sau stăpân.

II. Meditare asupra textului (timp personal):

1. În mod normal, fiecare ne aflăm într-o poziție de subordonare sau de autoritate asemănătoare cu cele descrise de Pavel. Prin urmare, îndemnurile expuse aici ni se aplică și nouă. În funcție de situația specifică în care te afli, rescrie și explică cu cuvintele tale aceste îndemnuri, iar mai apoi extrage pentru tine principiile care consideri că ți se aplică – modurile practice prin care poți încorpora în rutina zilnică îndemnurile lui Pavel.

_____

_____

_____

2. Având în vedere că atitudinea faţă de cel pentru care muncesc (sau, după caz, față de cei care muncesc pentru mine), determină atât calitatea muncii mele, cât și relația cu ei, ce ar trebui să schimbi la modul în care muncești și la modul în care te raportezi la oamenii din jurul tău aflați în altă poziție?

_____

_____

_____

III. Discuții în grup/aplicații:

1. Împărtășiți grupului (cu scopul de a vă încuraja și a vă ruga):

- provocările cu care vă confruntați prin prisma rolului de subordonat, respectiv persoană cu autoritate, din contextul în care trăiți/munciți;
- principiile pe care le aplicați sau pe care vă propuneți să le aplicați de acum înainte (plecând de la îndemnurile pe care Pavel le dă în acest pasaj din Efeseni).

_____

_____

_____

_____

2. Încă de la Creație, munca a fost destinată pentru om care trebuia să îngrijească și să cultive pământul. Dumnezeu este primul care a muncit/creat. Iar noi, fiindcă suntem după chipul Său, purtăm în noi imaginea acestui Dumnezeu care muncește, care face/creează ceva bun. Așadar munca nu este ceva rău, ci o oportunitate minunată de a crea și de a ne bucura de lucrul mâinilor noastre. În același timp este mijlocul prin care, cu sudoarea frunții, ne câștigăm pâinea necesară vieții. Dar munca noastră este coruptă și mânjită de păcat în toate modurile posibile. Am ajuns să trudim și să transpirăm doar că să putem supraviețui în această lume. Munca a devenit o unealtă de exploatare și opresiune a altora. Dincolo de acestea, în realitatea actuală, munca ne aduce pe majoritatea în poziția de a fi angajat sau angajator. Iar într-o lume atinsă de păcat, orice angajat visează să câștige cât mai mult depunând un efort cât mai mic, iar orice angajator ar dori un profit cât mai mare de la angajați, în schimbul unui salariu cât mai mic.

Ținând cont de această realitate, dar și de îndemnurile/poruncile lui Pavel, discutați cum am putea să aplicăm principiile din acest paragraf

pentru găsirea unui echilibru, astfel încât să avem atât angajați mulțumiți, cât și angajatori mulțumiți (sau cu alte cuvinte, încercați să articulați o etică a muncii adaptată contextului propriu).

_____

_____

_____

_____

NOTIȚE

LECȚIA 13

Efeseni 6:10-24

Echipați de luptă pentru a câștiga bătălia spirituală – Pe baza puterii divine, credincioșii sunt chemați să rămână în picioare, îmbrăcând armura lui Dumnezeu și stăruind în rugăciune

Explicarea lecției:

În acest pasaj, Pavel concluzionează partea practică a epistolei, începută în 4:1, atunci când i-a îndemnat pe efeseni *să umble/trăiască într-un mod vrednic de chemarea pe care au primit-o*. A trăi în ascultare de Dumnezeu este însă mai dificil datorită forțelor spirituale ale celui rău care luptă împotriva credinciosului.

Pentru creștin, viața este o bătălie. Suntem angajați într-un conflict împotriva unui dușman a cărui putere și abilități le depășesc pe ale noastre, iar lupta nu este o opțiune rezervată doar pentru anumiți credincioși. Prin urmare, alegerea nu este între a fi un soldat creștin sau un *civil* creștin, ci între a fi un soldat creștin pregătit, sau unul nepregătit. Pentru cititorii secolului XXI, cea mai mare provocare este de a decide cum înțelegem războiul spiritual și cum ne implicăm în el.

Iar primul lucru pe care trebuie să-l facem este *să ne întărim în Domnul și în puterea Lui* (v. 10). Imperativul la timpul prezent folosit aici sugerează un proces continuu și poate fi înțeles atât în modul activ – noi să ne întărim, cât și în cel pasiv – suntem întăriți. Puterea noastră vine de la Dumnezeu și este aceeași putere nemăsurată, mai sus de înțelegerea noastră, de care Pavel a vorbit în capitolele 1 și 3. Această putere este așadar disponibilă credincioșilor care, la rândul lor, au

nevoie de ea pentru *a sta împotriva uneltirilor diavolului* (v. 11) și pentru *a se putea împotrivi în ziua cea rea* (v. 13).

În v. 12, Pavel explică de ce avem în mod special nevoie de puterea lui Dumnezeu, revelând natura spirituală a dușmanului. Diavolul este o persoană reală și un oponent mult prea puternic pentru a-i face față singuri, iar duhurile rele sunt, de asemenea, realități ale lumii spirituale.

Scopul bătăliei este de a rămâne în picioare (v. 13), de a ne ține tari / de a sta fermi (v. 14). Nu este doar o atitudine pasivă, ci una activă, care implică rezistență – a sta *împotriva* forțelor întunericului, a avansa pe teritoriul inamic. Credincioșii nesiguri, șovăielnici, care nu sunt ancorați în Cristos și în puterea Lui, sunt o pradă ușoară pentru diavol.

Iar pentru a lupta trebuie *să ne îmbrăcăm* cu armura lui Dumnezeu (același termen folosit de Pavel în 4:24 – *să vă îmbrăcaţi* cu omul cel nou). Trebuie să fim echipați de luptă deoarece asalturile din partea celui rău vor veni în mod inevitabil în această lume căzută și primejdioasă. Armura (*panoplia*) lui Dumnezeu este detaliată în v. 14-17 și reprezintă elementele esențiale ale credinței noastre: adevărul, dreptatea, Evanghelia păcii, credința, mântuirea, Cuvântul lui Dumnezeu.

La toate acestea se adaugă rugăciunea (v. 18-20) – mijlocul prin care credincioșii pot rezista puterilor ostile. Rugăciunea reprezintă esența războiului spiritual și cel mai important mijloc prin care credincioșii sunt întăriți de către Dumnezeu, fiind esențială în dezvoltarea celorlalte șase piese ale armurii. Astfel, credincioșii trebuie să se roage în *toată* vremea, cu *tot* felul de rugăciuni, cu *toată* stăruința, pentru *toți* sfinții.

În cele din urmă (v. 23-24), Pavel încheie această epistolă așa cum a început-o: cu rugăciunea ca harul și pacea, alături de dragostea și credința lui Dumnezeu și a Domnului Isus Cristos, să fie cu toți cei care îl Iubesc pe Domnul nostru Isus Cristos!

Meditare asupra textului (timp personal):

1. Ce îți vine în minte atunci când auzi expresia *luptă* spirituală? În ce fel simți că viața este o luptă în care sunt implicate mult mai mult decât forțe sau dușmani fizici?

_____

_____

_____

2. Petrece timp reflectând asupra luptei în care ești angajat și a armurii divine așa cum este descrisă de Pavel în Efeseni 6. Cât de echipat ești pentru a câștiga bătălia spirituală și în ce domenii mai ai nevoie să lucrezi?

_____

_____

_____

3. Ce trebuie să schimbi la viața ta de rugăciune pentru a fi mai angajat și a te lupta mai eficient în bătălia spirituală?

_____

_____

_____

_____

Discuții în grup/aplicații:

1. Care sunt modurile prin care diavolul se luptă cel mai adesea împotriva voastră? Cum și cât de eficient reușiți să-i stați împotrivă?

_____

_____

_____

2. Epistolele lui Pavel nu au în vedere doar credincioși individuali, ci sunt adresate unor comunități. Bătălia spirituală cu care ne confruntăm nu trebuie purtată de unul singur. Discutați împreună, ca și grup, înțelesul și semnificația tuturor pieselor armurii lui Dumnezeu și rugați-vă unul pentru altul ca Dumnezeu, prin Duhul, să vă întărească și să vă dea înțelepciune în această bătălie.

_____

_____

_____

3. Cum vedeți mai degrabă rugăciunea: ca o pregătire pentru luptă sau ca pe lupta propriu-zisă? Argumentați.

_____

_____

_____

NOTIȚE

Bibliografie

Arnold, Clinton E. *Ephesians: Exegetical Commentary on the New Testament*; Grand Rapids: Zondervan, 2010.

Duguid, Iain M. *The Whole Armor of God. How Christ's Victory Strengthens Us for Spiritual Warfare*; Wheaton: Crossway, 2019.

Fărăgău, Beniamin. *Epistola către Efeseni (Ediția a doua revizuită și completată);* Cluj-Napoca: Risoprint, 2014

Merida, Tony. *Exalting Jesus in Ephesians. Christ Centered Exposition;* Nashville: B&H, 2014.

Roberts, Mark D. *Ephesians (The Story of God Bible Commentary)* Grand Rapids: Zondervan, 2016.

Stott, John, Andrew T. Le Peau. *Reading Ephesians with John Stott: 11 Weeks for Individuals or Groups*; Dovners Grove: InterVarsity Press, 2017.

The Navigators. *Ephesians. A Double-Edged Bible Study*; Colorado Springs: NavPress, 2006, 2013.

Wright, N.T. *Ephesians (N.T. Wright for Everyone Bible Study Guides).* Downers Grove: IVP, 2009;